

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY

Příloha

k usnesení vlády
ze dne 12. června 2013 č. 439

Stanovisko

vlády k návrhu na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník a doplňuje zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád) (sněmovní tisk č. 1021)

Vláda na své schůzi dne 12. června 2013 projednala a posoudila návrh zákona, kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník a doplňuje zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád) (sněmovní tisk č. 1021), a vyslovila s tímto návrhem **nesouhlas** z těchto důvodů:

1. Předložený návrh zákona je podle názoru vlády nesystémovým a věcně nevhodným zásahem do platné právní úpravy účinné lýtosti v případě odpovědnosti za trestný čin zanedbání povinné výživy i do úpravy trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání obsažené v trestním zákoníku. Vláda má současně za to, že navrhované změny by ve svém důsledku byly v rozporu se zájmy osob, k jejichž ochraně jsou výše uvedené trestné činy upraveny, a mohly by směřovat i proti cíli mezinárodních závazků České republiky v oblasti ochrany práv dítěte.

2. Navrhované prodloužení možnosti využití institutu účinné lýtosti u odpovědnosti za trestný čin zanedbání povinné výživy až do chvíle, kdy se odvolací soud odebere k závěrečné poradě, neshledává vláda opodstatněným. Vláda v této souvislosti vyjadřuje pochybnost, zda by navrhovaná úprava mohla vést ke zlepšení situace při plnění vyživovací povinnosti, jak předpokládá předkladatel. Podle přesvědčení vlády by taková úprava naopak vedla k častým obstrukčním jednáním ze strany obviněných a k snížení právní jistoty vyživované osoby.

3. Předkladatelem navrhované změny úpravy účinné lýtosti a související úpravy trestního řádu by podle názoru vlády vedly obviněné v případech neplnění vyživovací povinnosti k podávání odvolání jen proto, aby mohli využít účinné lýtosti později, a tím by vedly ke zbytečnému protahování trestního řízení a v důsledku toho i ke zvýšení nákladů na jeho vedení, přičemž tyto dopady na veřejné rozpočty jsou v důvodové zprávě k návrhu vyčísleny zcela nedostatečně. Ve svém souhrnu by tyto změny umožnily prodloužit dobu, po kterou se může rodič vyhýbat své vyživovací povinnosti bez trestně právního postihu, což není v souladu se zájmy vyživovaných osob, jimiž jsou nejčastěji nezletilé děti, jež by měly mít vždy přednost před zájmy pachatele předmětného trestného činu.

4. Vláda nemůže souhlasit ani s navrhovaným zpřísněním podmínek trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání, které by podle jejího názoru vedlo k automatické kriminalizaci stavů, na nichž zpravidla mají svůj podíl viny oba rodiče, a to pouze proto, aby mohla být uspokojena formalisticky pojatá práva jednoho z rodičů. Takový zásah by současně mohl být a zpravidla by i byl v hrubém rozporu se zájmem dítěte, tím spíše, že v některých situacích by nutně vyústil v nutnost zajištění ústavní výchovy dítěte.

5. Vláda upozorňuje, že navržená změna úpravy skutkové podstaty trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání je v rozporu s předkladatelem vyzdvihovanou zásadou, že trestní postih má být užíván jako poslední možnost (*ultima ratio*), a je toho názoru, že i vzhledem k výše naznačené specifické povaze vztahů rozvedených rodičů by trestní postih rodiče v uvedených případech měl přistupovat až v situaci, kdy všechny jiné dostupné mechanismy nevedly k respektování rozsudku soudu nebo soudem schválené dohody o výchově nezletilých dětí jedním z rodičů, jak to ostatně činí platná právní úprava, kterou vláda považuje za dostačující.

6. Předložený návrh zákona zároveň vykazuje řadu legislativně technických nedostatků i formálních chyb (například ve formulaci názvu návrhu zákona, úvodních vět jeho částí a novelizačních bodů, členění návrhu zákona nebo opakování navržených změn).